

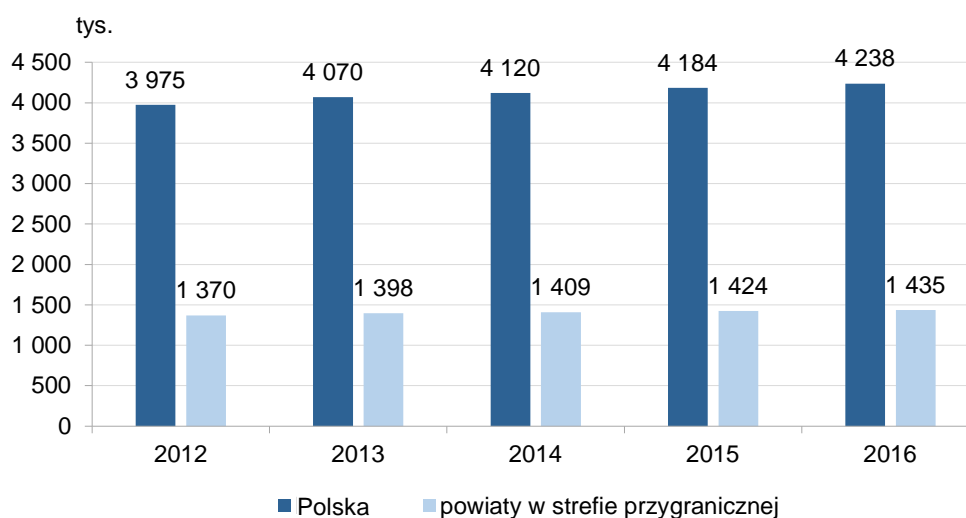

CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW PRZYGRANICZNYCH NA TERENIE POLSKI

Podmioty gospodarki narodowej w 2016 r.

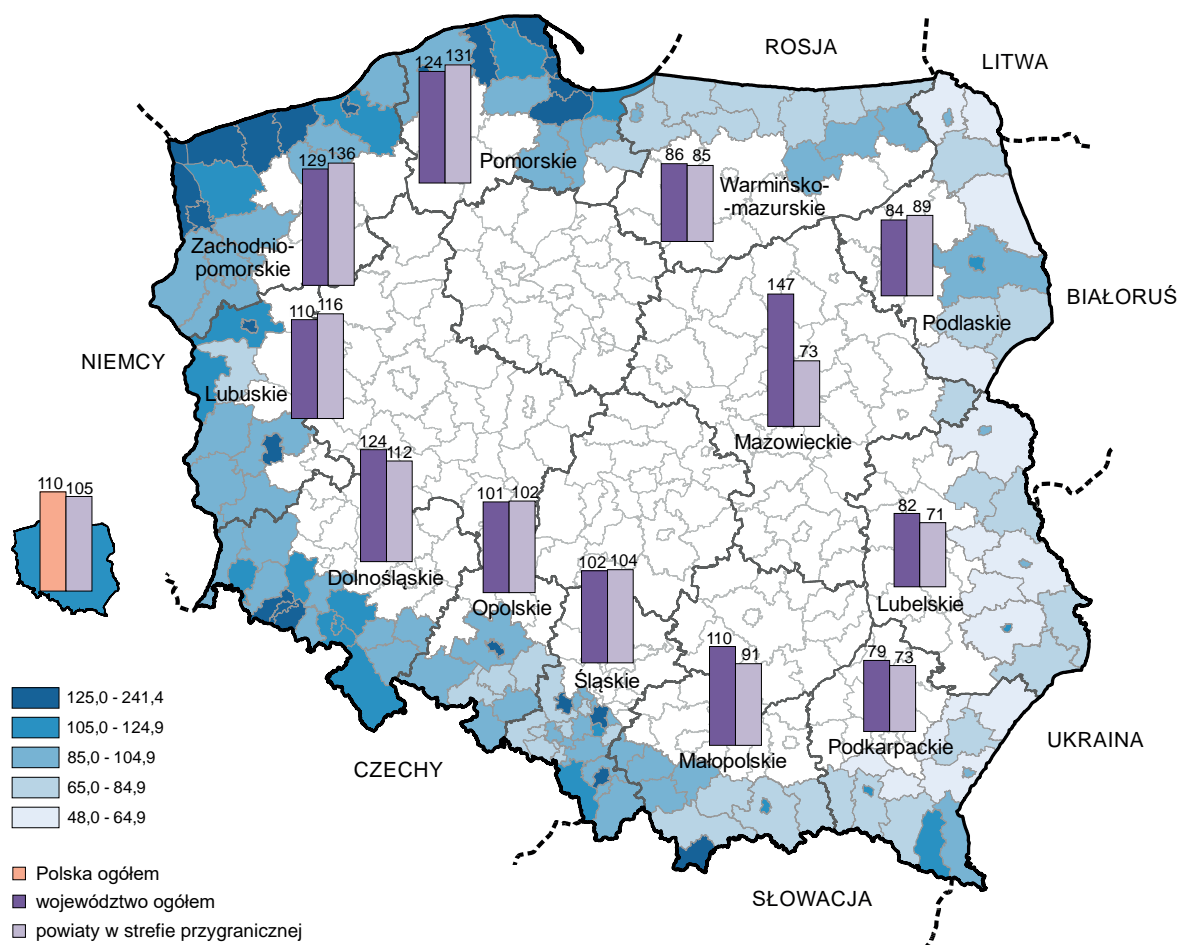
W końcu 2016 r. w powiatach należących do strefy przygranicznej na terenie Polski w rejestrze REGON wpisanych było 1434,7 tys. podmiotów gospodarki narodowej, co stanowiło 33,9% ogółu zarejestrowanych podmiotów w kraju. W porównaniu z 2015 r. w analizowanej strefie liczba podmiotów zwiększyła się o 0,7% (w kraju o 1,3%), a w odniesieniu do 2012 roku odnotowano wzrost o 4,7% (w kraju o 6,6%).

Wykres 1. Podmioty gospodarki narodowej

W strefie przygranicznej w 2016 r. na 1000 ludności przypadało 105,1 podmiotów, czyli poniżej średniej krajowej, która wyniosła 110,3. W 2015 r. wskaźniki te wyniosły odpowiednio 104,3 i 108,9. Najwięcej podmiotów na 1000 ludności w 2016 r. odnotowano w powiatach strefy przy granicy morskiej (128,1 wobec 126,5 przed rokiem), następnie – z Niemcami (124,2 wobec 123,5) i z Czechami (105,4 wobec 105,0). Dla obszarów przy odcinkach granicy z pozostałymi państwami liczba podmiotów na 1000 ludności była mniejsza niż wartość tego wskaźnika dla całości obszarów przygranicznych na terenie Polski.

Mapa 1. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2016 r.

Większość podmiotów zarejestrowanych w strefie przygranicznej należała do sektora prywatnego (95,6% wobec 96,1% w kraju). W porównaniu z 2015 r. liczba podmiotów gospodarki narodowej w tym sektorze zwiększyła się o 0,6% do 1371,5 tys. (w kraju wzrosła o 1,1%). W powiatach omawianej strefy w sektorze publicznym było 53,9 tys. podmiotów, tj. o 0,3% więcej niż w roku poprzednim, a w kraju o 0,2% więcej.

W ogólnej liczbie podmiotów największy udział stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, który w 2016 r. w powiatach należących do strefy przygranicznej wyniósł 70,6%, a w kraju 70,1%. W porównaniu z 2015 r. w strefie przygranicznej w rejestrze REGON wpisanych było o 0,3% mniej osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (w kraju – o 0,1% mniej). W powiatach omawianej strefy na 1000 ludności przypadło 74,2 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, podczas gdy w kraju – 77,3 (w 2015 r. wskaźniki te wyniosły odpowiednio – 74,4 i 77,3). Biorąc pod uwagę obszary przygraniczne według odcinków granic można zauważyć, że największa liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 1000 ludności wystąpiła w powiatach położonych nad morzem (91,1 wobec 90,8 przed rokiem) i sąsiadujących z Niemcami (87,1 wobec 87,5) – była ona wyższa niż wartość tego

wskaźnika dla obszarów przygranicznych na terenie Polski. Przy pozostałych odcinkach granic miernik ten był niższy od średniej dla obszarów przygranicznych.

Podmioty gospodarki narodowej na obszarach przygranicznych według odcinków granic w 2016 r.

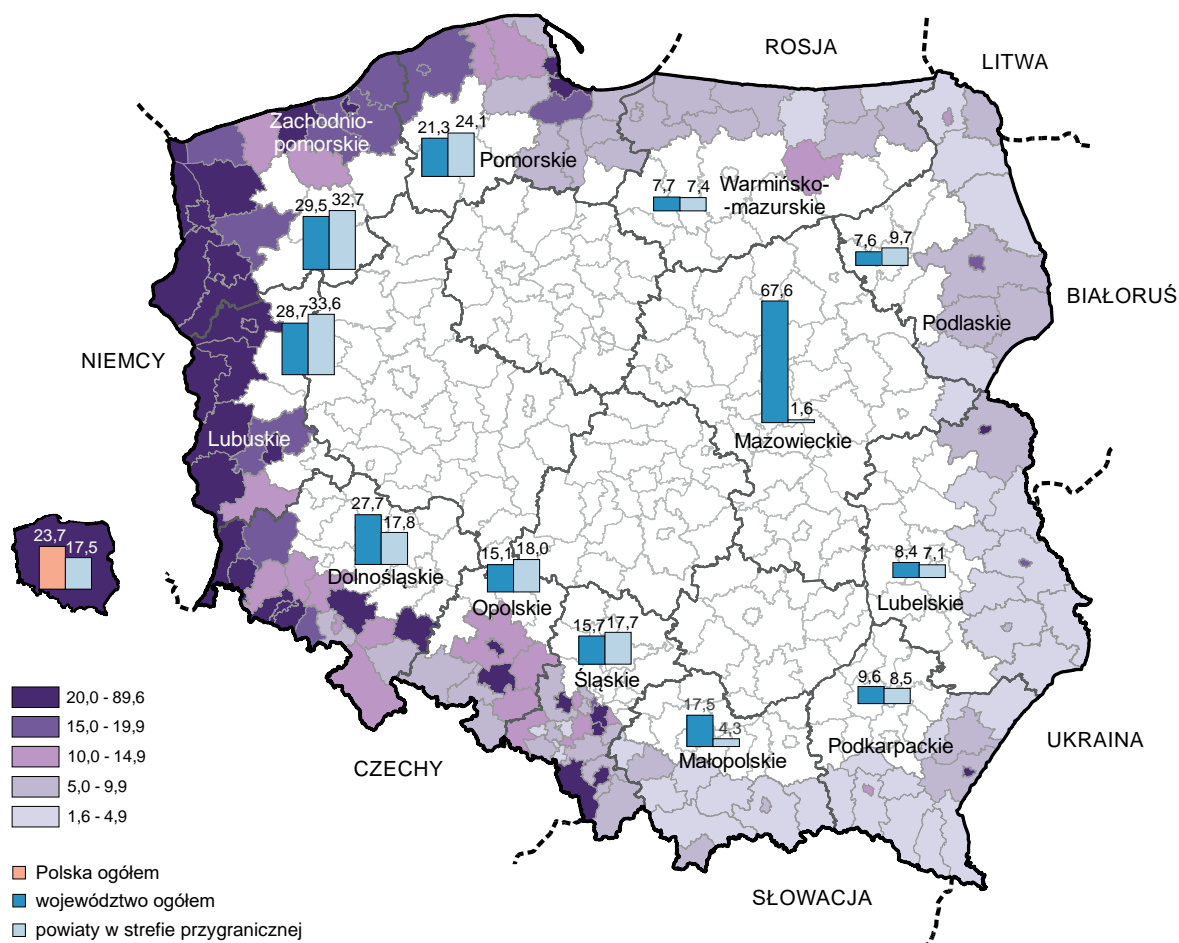
Wyszczególnienie	Liczba podmiotów gospodarki narodowej ogółem	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Udział spółek handlowych w ogólnej liczbie podmiotów w %	Spółki z udziałem kapitału zagranicznego 2015 = 100
	na 1000 ludności			
POLSKA	110,3	77,3	11,8	106,5
Obszary (powiaty) przygraniczne ogółem	105,1	74,2	9,4	104,7
<i>sąsiadujące z</i>				
Rosją	85,1	59,6	6,0	108,3
Litwą	79,3	58,6	5,8	112,3
Białorusią	83,2	62,1	8,0	114,6
Ukrainą	71,1	52,8	5,8	126,4
Słowacją	92,9	71,3	6,6	107,0
Czechami	105,4	70,9	10,1	103,3
Niemcami	124,2	87,1	10,3	103,2
morzem	128,1	91,1	10,5	103,8

W rejestrze REGON w końcu 2016 r. na terenach powiatów należących do strefy przygranicznej wpisanych było 134,8 tys. spółek handlowych, co stanowiło 9,4% ogółu podmiotów gospodarki narodowej w tej strefie (w kraju analogiczny udział wyniósł 11,8%). Spółki handlowe mające siedzibę na terenie powiatów strefy przygranicznej stanowiły 26,9% ogółu zarejestrowanych w kraju. W porównaniu z 2015 r. wystąpił wzrost ich liczby o 7,6% (w kraju o 9,7%). W strukturze spółek handlowych w strefie przygranicznej – podobnie jak w kraju – największy udział miały spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (83,6%), dużo mniejszy – spółki jawne (8,6%), komandytowe (4,4%) oraz akcyjne (2,2%). W grupie spółek handlowych największy wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim (o 26,1%) odnotowano wśród spółek komandytowych (do 5,9 tys.).

W grupie spółek handlowych ważną rolę odgrywają spółki z udziałem kapitału zagranicznego, których obecność może świadczyć o atrakcyjności inwestycyjnej danego regionu. W końcu 2016 r. w strefie przygranicznej spółki z udziałem kapitału zagranicznego stanowiły 17,7% ogółu spółek handlowych w omawianej strefie, w kraju udział ten był wyższy i wyniósł 18,2%. W porównaniu z 2015 r. w powiatach strefy przygranicznej liczba tych spółek zwiększyła się o 4,7%, a w kraju o 6,5%. Pod względem liczby spółek z udziałem kapitału zagranicznego przypadających na 10 tys. ludności wyróżniały się odcinki strefy przy granicach z: Niemcami (33,9), morzem (22,4) oraz z Czechami (17,8). W pozostałych częściach strefy przygranicznej, grupowanych według krajów sąsiadujących, wskaźnik ten był niższy od średniego dla ogółu powiatów przygranicznych. **Warto zauważyć, że największy wzrost spółek z udziałem kapitału zagranicznego – o 26,4% (w porównaniu do poprzedniego roku) miał miejsce w strefie przy granicy z Ukrainą mimo,**

że ich udział w strefie przygranicznej Polski był relatywnie niewielki. Z kolei najniższy wzrost spółek z kapitałem zagranicznym (o 3,2%) wystąpił na obszarach przygranicznych z Niemcami.

Mapa 2. Spółki z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2016 r.

Należy zaznaczyć, że sytuacja w strefie przygranicznej była zróżnicowana przy poszczególnych odcinkach granicy. Wyraźnie wyróżniała się część strefy przy granicy morskiej i niemieckiej, gdzie wskaźnik określający liczbę podmiotów w odniesieniu do liczby ludności dla strefy przygranicznej był znacznie wyższy niż dla całej strefy przygranicznej. Biorąc pod uwagę strefy przygraniczne w poszczególnych województwach, to najbardziej pod względem liczby podmiotów przypadających na 1000 osób wyróżniała się strefa w województwie zachodniopomorskim (135,8), pomorskim (131,3) i lubuskim (116,3). Wskaźniki dla tych województw ogółem były znacznie niższe niż dla ich stref przygranicznych i wyniosły odpowiednio 129,4; 124,1 i 109,8. Z kolei w województwie mazowieckim sytuacja była odwrotna – wskaźnik ten dla obszaru przygranicznego w województwie wyniósł 72,8, a dla całego województwa – 147,1. Należy jednak zaznaczyć, że w województwie mazowieckim powierzchnia strefy przygranicznej jest relatywnie mała. Pozytywnym zjawiskiem występującym w strefie przygranicznej na terenie Polski jest wzrost liczby spółek handlowych, w tym spółek z kapitałem zagranicznym.

Uwagi.

1. Obszar przygraniczny (strefa przygraniczna) zdelimitowany został na potrzeby charakterystyki obszarów przygranicznych na terenie Polski. Strefa przygraniczna obejmuje powiaty i miasta na prawach powiatu, których siedziba władz zlokalizowana jest w miastach położonych w odległości do 50 km od granicy Polski z krajami sąsiadującymi lub od linii brzegowej Morza Bałtyckiego.
2. W strefie przygranicznej na terenie Polski znajdują się 144 powiaty. Obejmują one obszar ponad 114 tys. km² (około 36,6% powierzchni Polski), który zamieszkuje ponad 13,6 mln osób (35,5% ludności Polski).
3. Analizując strefę przygraniczną na terenie Polski według odcinków granic, należy zauważyć, że w kilku województwach występują powiaty, które są obszarami przygranicznymi jednocześnie przy dwóch (dolnośląskim, lubelskim, podkarpackim, śląskim, warmińsko-mazurskim, zachodnio-pomorskim) lub trzech (w województwie podlaskim) krajach. Przy charakterystyce danego obszaru przygranicznego powiaty te ujmowane są jeden raz.
4. Dane o podmiotach w rejestrze REGON podano według stanu w dniu 31 grudnia. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
5. Więcej na: <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/zmiany-strukturalne-grup-podmiotow/>
6. Publikacja „Zmiany strukturalne grup podmiotów gospodarki narodowej na obszarach przygranicznych na terenie Polski w 2016 r.” ukaże się w maju 2017 r.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Rzeszowie
Ośrodek Badań Obszarów Transgranicznych
i Statystyki Euroregionalnej
Wiesława Magryś
Tel: 17 853 52 10

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Dawidziuk
Tel: 22 608 3009, 22 608 3475
e-mail: rzecznik@stat.gov.pl